

60
років
УСПІХУ

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

ЗБІРНИК

матеріалів III Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 15–16 квітня 2021 року)

**Полтава
2021**

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

*Присвячено 60-річчю
Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»*

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

ЗБІРНИК
матеріалів III Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 15–16 квітня 2021 року)

**Полтава
ПУЕТ
2021**

Програмний комітет

Голова:

О. О. Нестуля, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Співголови:

Є. Б. Аймагамбетов, д. е. н., професор, ректор Карагандинського економічного університету (Казспоживспілка);

Е. А. Гулієв, д. е. н., професор, ректор Азербайджанського університету кооперації;

Д. П. Дімітров, д. е. н., професор, ректор Університету національного і світового господарства (Болгарія);

Л. О. Шавга, д. е. н., професор, ректор Кооперативно-торгового університету Молдови;

К. К. Шебеко, д. е. н., професор, ректор Закладу освіти «Поліський державний університет»;

С. М. Лебедєва, д. е. н., професор, ректор Білоруського торговельно-економічного університету споживчої кооперації;

М. Р. Курбонзода, д. е. н., професор, ректор Таджикиського державного університету комерції;

Н. С. Педченко, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ;

О. В. Манжура, д. е. н., доцент, проректор із науково-педагогічної роботи ПУЕТ.

Організаційний комітет

Голова:

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Члени організаційного комітету:

Т. П. Гудзь, д. е. н., доцент, професор кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

О. В. Гасій, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

С. П. Прасолова, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

Г. М. Сидоренко-Мельник, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

А. М. Соколова, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

О. В. Тимошенко, к. е. н., доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

О. А. Горбунова, старший викладач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в П78 сучасних умовах : збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 15–16 квітня 2021 року). – Полтава : ПУЕТ, 2021. – 301 с. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM). – Текст укр., рос., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-405-5

У збірнику подано матеріали доповідей, оприлюднених на III Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах», присвяченій 60-річчю Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Розраховано на наукових та науково-практичних працівників закладів вищої освіти і наукових установ, аспірантів, студентів, практичних працівників та широкий читачський загал.

УДК 336-043.86(045)

Матеріали друкують в авторській редакції мовами оригіналів.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і
торгівлі», 2021

ISBN 978-966-184-405-5

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ФІНАНСИ ПУБЛІЧНОГО СЕКТОРА: СТАН ТА ВЕКТОРИ ЇХ РОЗВИТКУ

<i>Виговський В. Г., Виговська О. А.</i> Переваги та ризики впровадження облігацій місцевих позик	4
<i>Гарашук О. В., Куценко В. І.</i> Проблеми фінансування освітньої галузі у контексті перспектив економічного розвитку в інформаційну епоху	6
<i>Гладченко А. М., Сегеда В. О.</i> Сутність і значення публічних фінансів на сучасному етапі розвитку України	10
<i>Горбунова О. А. Кондрашов О. І.</i> Сучасний стан краундфандингу в Україні	13
<i>Демент'єва С. М.</i> Управління публічними фінансами: сутність на напрямі підвищення ефективності в сучасних умовах економічного розвитку	15
<i>Дустматов Б. М.</i> Анализ государственного бюджета республики Таджикистан	19
<i>Евтимова К.</i> Недостатки и предимства при организацията на текущото и периодически счетоводно отчитане при действието на предприятия от публичния сектор	24
<i>Карпенко Є. А., Тітенко Ю. А.</i> Екологічні витрати як об'єкт бухгалтерського обліку	29
<i>Кравченко Х. В.</i> Фінансова результативність діяльності комунальних підприємств	31

Тимошенко О. В., Карачковська П. С.
Тотальна фіскалізація: наступ на малий бізнес
чи боротьба з його тіньовим сектором 98

Хамидова С. Х., Максумова Н. Д.
Повышение эффективности налоговой
нагрузки в республике Таджикистан 101

Чижова Т. В., Чижова А. В.
Туристичний збір в умовах пандемії 104

СЕКЦІЯ 3. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА НАЦІОНАЛЬНУ ЕКОНОМІКУ

Бездітко Ю. М., Посаднева О. М.
Оцінка розвитку клієнтської бази ринку
електронних платіжних засобів в Україні 111

Бражник Л. В.
Сучасні виклики та перспективи розвитку банківської
системи в умовах цифрової економіки 114

Гусманова Ж. А.
Анализ текущих проблем и роль государственных
программ в развитии ипотечного рынка в
Казахстане: перспективные направления 117

Денисюк А. М.
Банківська система України та її
вплив на національну економіку 120

Дроботя Я. А.
Мобільні платіжні інструменти 123

Жаворонок А. В.
Визначення впливу економічних циклів
на діяльність банківського бізнесу 126

Коледіна К. О.
Сучасний стан банківського кредитування в Україні 130

жавні програми стосовно оптимізації банківських відносин, які б сприяли зростанню економіки України.

Список використаних джерел

1. Коваленко М. Державне регулювання банківського сектору економіки України. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_02\(9\)/11kmmseu.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_02(9)/11kmmseu.pdf).
2. Корещька Н. І. Банківська система України: організація та місце в національній економіці. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/6597/1/16.pdf>.
3. Москальов А. А., Попова Е. М. Моніторинг сучасного стану банківської системи України та впровадження іноземного досвіду для її виходу з кризового стану. *Молодий вчений*. 2018. № 10(2). С. 853–856.
4. Кужелев М. О., Житар М. О. Оцінювання та регулювання адміністративної гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2014. Вип. 24.9. С. 328–337.
5. Кучер Р. Вплив банківської системи на економіку України. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/897>.
6. Кужелев М. О., Брітченко І. Г. Місце банківської системи в структурному регулюванні економіки України. *Науковий вісник Полтавського університету споживчої кооперації України: зб. наук. праць. Сер.: Економічні науки*. 2007. № 1(21). С. 125–128.

Я. А. Дроботя, к.е.н., доцент
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава, Україна

МОБІЛЬНІ ПЛАТІЖНІ ІНСТРУМЕНТИ

Мобільні платіжні інструменти є платіжними засобами банківської емісії у електронній формі виразу в програмному середовищі телефону, годинника [2]. Дані платіжні засоби на сьогодні набувають все більшої та більшої популярності серед юридичних та фізичних осіб з ціллю здійснення розрахунків.

Мобільні платіжні засоби обслуговуються оператором телекомунікацій і є можливими для здійснення еквайрингу завдяки таким пристроям як POS-термінали, банкомати, термінальне обладнання банків [2].

В Україні емісія мобільних платіжних інструментів регулюється НБУ згідно із Положенням про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням [2].

Варто відзначити, що дане положення розроблене із врахуванням Законів України:

- 1) Про Національний Банк України;
- 2) Про банки і банківську діяльність;
- 3) Про платіжні системи та переказ коштів в Україні [1].

Мобільні платіжні інструменти – це сучасна форма виразу грошей в реаліях диджиталізованого суспільства.

Згідно Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням банк має право на здійснення емісії стосовно електронних платіжних засобів та/або здійснення еквайрингу на базі сформованих банком правил, які повинні бути розроблені конкретним банком згідно законодавства та нормативно-правових актів НБУ [2].

Внутрішньобанківські правила мають бути затверджені управлінським органом банку згідно із статутом і повинні акцентувати увагу на таких аспектах:

- порядок дій стосовно процесу емісії платіжних засобів електронного характеру;
- порядок дій стосовно банківського еквайрингу;
- порядок здійснення платіжних операцій з використанням мобільних платіжних інструментів;
- документообіг та технологія узагальнення інформації за операціями з мобільними платіжними інструментами;
- захист від ризиків та захист інформації за використання мобільних платіжних інструментів;
- порядок дій банку та клієнтів за використання та при втраті мобільних платіжних інструментів;
- порядок дій банку стосовно нарахування відсотків за користування кредитними коштами банку з використанням електронних платіжних інструментів;
- порядок формування курсу обміну, нарахування комісій, винагород за користування електронними платіжними засобами;
- порядок внесення платіжного інструменту до стоп-списку;
- порядок передачі платіжних інструментів електронного характеру;
- порядок погашення від’ємного залишку за рахунком певного користувача з використанням інструментів платежу електронного характеру;

– порядок реагування та перелік нештатних ситуацій стосовно платіжних інструментів електронного характеру та їх функціонування [2].

Варто також зазначити, що з метою захисту від незаконних операцій з використанням мобільних платіжних інструментів банк повинен здійснювати контроль суб'єктів, які отримують платіжний засіб електронного характеру, зокрема:

- клієнтів, які відкривають рахунки та отримують платіжний засіб електронного характеру;
- користувачів рахунків, що отримують платіжний засіб електронного характеру;
- представників користувача рахунку, що отримують платіжний засіб електронного характеру [2].

Згідно законодавчої бази України здійснювати еквайринг із використанням платіжних інструментів електронного характеру мають право лише юридичні суб'єкти, що є резидентами та уклали договір стосовно організації платіжної системи [2].

З ціллю здійснення еквайрингу, який передбачає технічне та інформаційне обслуговування, юридичний суб'єкт еквайр за законодавством повинен мати:

- технічні пристрої;
- засоби передачі зв'язку та інформації [2].

Здійснення еквайрингу відбувається згідно укладеного договору між певним конкретним торговцем та банком еквайром, даний договір передбачає зазначення:

- назви платіжних систем та платіжних інструментів електронного характеру, які приймає торговець та визначення ознак стосовно їх платоспроможності;
- порядку документообігу згідно цих операцій;
- порядку стосовно термінів здійснення розрахунків еквайра відносно торговця;
- комісійної винагороди торговця еквайру;
- процедури захисту [2].

Узагальнюючи вважаємо, доцільним зазначити, що мобільні платіжні інструменти на сьогодні – невід'ємний атрибут сучасних банківських та платіжних систем, який є досить зручним у використанні, а банківська та платіжні системи є системами, що повинні забезпечити безпечність використання даних платіжних інструментів.

Список використаних джерел

1. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні : Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2346-III / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14/ed20200703#Text> (дата звернення: 12.03.2021).
2. Про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням : Положення від 5 листопада 2014 р. документ v0705500-14 / Національний Банк України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0705500-14#n16> (дата звернення: 12.03.2021).

А. В. Жаворонок, к. е. н., доцент
*Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

ВИЗНАЧЕННЯ ВПЛИВУ ЕКОНОМІЧНИХ ЦИКЛІВ НА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ

З розвитком цивілізації суспільство, незважаючи на всі вжиті заходи, не може запобігти глобальним конфліктам, міжнародним кризам, політичним помилкам і непередбаченим ситуаціям. Обмеженість природних, людських та фінансових ресурсів, невизначеність навколишнього середовища суб'єктів призводить до появи нових ризиків та посилення їх впливу на всі сфери людської діяльності. Сукупний вплив ризиків та накопичення дисбалансів формують передумови економічного спаду та криз, які є однією з фаз економічних циклів. Циклічність економічного розвитку визнається найбільш загальною і важливою закономірністю соціально-економічних відносин.

Циклічність – це форма розвитку національної економіки та світової економіки в цілому, це рух від однієї макроекономічної рівноваги в економіці в цілому до іншої. Циклічність характеризується періодичними підйомами і падіннями економічних умов. У періоди зростання економічної активності економіка розвивається переважно екстенсивно, а в періоди спаду економічної діяльності – початок переважно інтенсивного розвитку. Цикл завжди повторюється, відрізняється повнотою. Ми завжди з чогось починаємо, а чимсь закінчуємо. Ми маємо можливість спостерігати таку ситуацію в економіці.